

Αριθμ. Πρωτ.: 32203

Αθήνα, 20 Φεβρουαρίου 2018

Π Ρ Ο Σ
Δήμο Αλεξανδρούπολης
Υπόψη Δημάρχου

ΚΟΙΝ.: Ελεγκτικό Συνέδριο

ΘΕΜΑ: Πράξη 33/2018 του ΣΤ' Κλιμακίου της Ελεγκτικού Συνεδρίου για υπέρμετρο και αδικαιολόγητο περιορισμό του ανταγωνισμού με την προσθήκη περιοριστικών, σχεδόν φωτογραφικών, όρων σε διακήρυξη του Δήμου σας - εσφαλμένη επίκληση προβλέψεων της Κατευθυντήριας Οδηγίας 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ

ΣΧΕΤ.: (α) Η από 10-11-2017 επιστολή του ΣΑΤΕ προς τους Δήμους Θερμαϊκού, Θάσου και Αλεξανδρούπολης με θέμα: «Διακηρύξεις διαγωνισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας στον Δημοτικό Φωτισμό με την Προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και την προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED».

(β) Η από 4-12-2017 νεότερη επιστολή του ΣΑΤΕ προς τους Δήμους Θερμαϊκού, Θάσου και Αλεξανδρούπολης με θέμα: «Διακηρύξεις διαγωνισμών για την εξοικονόμηση ενέργειας στον Δημοτικό Φωτισμό με την Προμήθεια και εγκατάσταση φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και την προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED».

(γ) Η από 7-2-2018 επιστολή του ΣΑΤΕ προς την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., το Ελεγκτικό Συνέδριο και την Γενική Επιθεωρήτρια Δημόσιας Διοίκησης.

(δ) Η από 16-2-2018 ανακοίνωση του Γρ. Τύπου Δήμου Αλεξανδρούπολης.

Κύριε Δήμαρχε,

1. Ο Σύνδεσμός μας με τις (α) και (β) επιστολές του, σας είχε εγκαίρως επισημάνει το πρόβλημα των μη σύννομων προβλέψεων διακήρυξης του Δήμου σας, προβλέψεων, οι οποίες περιορίζουν αδικαιολόγητα και υπέρμετρα τον ανταγωνισμό.

2. Από την απουσία απάντησής σας μέχρι και σήμερα, αναδεικνύεται ότι δεν προχωρήσατε ποτέ στην εξέταση του εάν αληθεύουν όσα αναδεικνύαμε με τις δύο επιστολές μας, γεγονός που θα είχε προφυλάξει τα συμφέροντα των δημοτών σας από τυχόν καθυστερήσεις που θα προέκυπταν κατά το στάδιο ελέγχου των διαγωνιστικών διαδικασιών μιας μη σύννομης διακήρυξης.

3. Μετά την εν θέματι αναφερόμενη πράξη 33/2018 του ΣΤ Κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, και σύμφωνα με τις ανακοινώσεις του Γρ. Τύπου του Δήμου Αλεξανδρούπολης (δ-σχετικό) υποστηρίζετε ότι *"η άποψη του κλιμακίου περί σημαντικού και αδικαιολόγητου περιορισμού του ανταγωνισμού σε τρία σημεία της διακήρυξης του διαγωνισμού είναι κόντρα στην κατευθυντήρια οδηγία 13 της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ) και στο υπόδειγμα διακήρυξης για συμβάσεις προμηθειών, δεδομένου ότι και οι τρεις αιτιάσεις του κλιμακίου δεν τις λαμβάνουν υπ' όψιν, με αποτέλεσμα να συγκρούεται η άνω Ανεξάρτητη Αρχή με την άνω άποψη του κλιμακίου την οποία την επόμενη βδομάδα ο δήμος μας θα προσβάλλει ενώπιον του τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου"*.

Γνωρίζετε ότι αυτός ο ισχυρισμός σας είναι παντελώς εσφαλμένος αφού στα σημεία 4 και 5 της κατευθυντήριας οδηγίας 13 της ΕΑΑΔΗΣΥ αναφέρονται τα εξής:

Φειδίου 14-16 Αθήνα 106 78 / 14-16 Feidiou str. 106 78 Athens Greece
T +30 210 3301814/5 T +30 210 3836503 F +30 210 3824540 E info@sate.gr
www.sate.gr

4 . . . Κατά τη διαδικασία προσδιορισμού των κριτηρίων καταλληλότητας των υποψηφίων πρέπει να τηρούνται βασικές αρχές που απορρέουν από το ενωσιακό δίκαιο, ιδίως της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της αποφυγής κάθε είδους άμεσων ή έμμεσων διακρίσεων⁷ . Ενδεικτικά, τα κριτήρια επιλογής πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπο ώστε να μην περιορίζεται δυσανάλογα η συμμετοχή οικονομικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), που έχουν τη δυνατότητα να αποτελέσουν αναδόχους που θα εκτελέσουν αποτελεσματικά την υπό ανάθεση σύμβαση, πχ οι χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές απαιτήσεις δεν πρέπει να ορίζονται σε δυσανάλογα υψηλά επίπεδα, με αποτέλεσμα να αποκλείονται αυτόματα οικονομικοί φορείς, κατά τα λοιπά απόλυτα κατάλληλοι. Τα ελάχιστα αυτά επίπεδα ικανοτήτων αναφέρονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού (άρθρο 44 παρ. 2 οδηγίας 2004/18/ΕΚ , άρθρο 44 παρ. 2 πδ 60/2007). Γενικότερα, η αναθέτουσα αρχή πρέπει να καθορίζει με σαφήνεια στα έγγραφα της σύμβασης⁸ το ελάχιστο επίπεδο κριτηρίων οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας που κρίνει αναγκαία για την επιτυχή υλοποίηση της σύμβασης και τα αποδεικτικά μέσα από τα οποία αυτό προκύπτει⁹

5. Η ελευθερία των αναθετουσών αρχών στην επιλογή του ελάχιστου επιπέδου οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας δεν είναι απεριόριστη. Κατά το άρθρο 44, παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/18 (άρθρο 42 παράγραφος 2 πδ 60/2007), το ελάχιστο επίπεδο ικανότητας πρέπει να συνδέεται και να τελεί σε αναλογία προς το αντικείμενο της υπό ανάθεση σύμβασης. Τόσο το ελάχιστο επίπεδο ικανοτήτων που απαιτείται όσο και οι πληροφορίες που ζητούνται για μια δεδομένη σύμβαση πρέπει να είναι συνδεδεμένα και ανάλογα προς το αντικείμενο της σύμβασης. Το Ελεγκτικό Συνέδριο έκρινε¹⁸ ότι ναι μεν, εφόσον οι προϋποθέσεις οικονομικού και τεχνικού περιεχομένου που πρέπει να πληρούν οι υποψήφιοι δεν απαριθμούνται στο νόμο περιοριστικά, καταλείπεται στην αναθέτουσα αρχή ευρεία διακριτική ευχέρεια να θέσει η ίδια τα κριτήρια επιλογής που προτίθεται να εφαρμόσει, αυτά, όμως, πρέπει να συνδέονται στενά με το αντικείμενο της υπό ανάθεση υπηρεσίας, να είναι δεκτικά αντικειμενικής και συγκεκριμένης αιτιολόγησης και να εξασφαλίζουν ισότιμη πρόσβαση στους ενδιαφερόμενους, χωρίς να ευνοούν ορισμένες επιχειρήσεις, ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητους φραγμούς στην ελεύθερη ανάπτυξη ανταγωνισμού. Στο ίδιο πνεύμα, το ΔΕΕ έκρινε¹⁹ ότι η αναθέτουσα αρχή μπορεί να απαιτεί ένα ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας καθορισμένο με γνώμονα ορισμένο στοιχείο ή ορισμένα στοιχεία του ισολογισμού, εφόσον από το ή από τα στοιχεία αυτά μπορεί αντικειμενικά να προκύπτει η σχετική ικανότητα του οικονομικού φορέα και, εφόσον το επίπεδο αυτό είναι προσαρμοσμένο στη σημασία της οικείας σύμβασης, υπό την έννοια ότι πρέπει να αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη ως προς την ύπαρξη επαρκούς οικονομικής και χρηματοοικονομικής βάσεως για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, χωρίς ωστόσο να θαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο προς τον σκοπό αυτό. Η νέα Οδηγία 2014/24/ΕΕ επαναλαμβάνει την απαίτηση τα κριτήρια επιλογής να σχετίζονται και να είναι συνδεδεμένα με το αντικείμενο της σύμβασης. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 58, οι αναθέτουσες αρχές περιορίζουν τις όποιες προϋποθέσεις συμμετοχής σε εκείνες που είναι απαραίτητες ώστε να εξασφαλίζεται ότι ένας υποψήφιος ή προσφέρων διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες για την εκτέλεση της προς ανάθεση σύμβασης και ότι όλες οι απαιτήσεις σχετίζονται και είναι ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης....".

Δηλαδή, πρόκειται για τα ίδια επιχειρήματα με αυτά που αναφέρονται στην πράξη 33/2018 του ΣΤ' κλιμακίου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, την οποία προδικάζετε ότι θα ανατραπεί.

4. Στην συνέχεια της ανακοίνωσής σας αναφέρεται ότι "οι εναντιωθέντες μεγαλοεργολάβοι στην όλη διαδικασία πήγαν σπίτι τους , διότι άλλο είναι το σκεπτικό της απόφασης που δεν αγγίζει το θέμα του τεχνικού έργου με αυτό της προμήθειας, θεωρώντας το λευμένο".

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι ο ΣΑΤΕ, στον οποίο προφανώς αναφέρεστε αφού κανένας άλλος Σύνδεσμος εργοληπτών δεν έχει "εναντιωθεί", έχει ως Μέλη του πανελλαδικά περισσότερες από 800 εργοληπτικές επιχειρήσεις κάθε τάξης και κατηγορίας εργασιών, ενώ λειτουργεί και 8 Περιφερειακά Γραφεία, μεγέθη που προφανώς δεν συνάδουν - και πάλι - με τα λεγόμενα σας περί μεγαλοεργολάβων.

5. Ως Σύνδεσμος, μας ενδιαφέρει πρωτίστως η διασφάλιση ισότιμων και ανταγωνιστικών συνθηκών κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες από τις οποίες τα Μέλη μας δεν θα αποκλείονται από φωτογραφικές διατάξεις πριν καν τους δοθεί η ευκαιρία να ανταγωνιστούν.

Σε αυτό το πλαίσιο σας γνωρίζουμε ότι οι εργοληπτικές επιχειρήσεις Μέλη μας αλλά και άλλες εταιρείες, όταν διαγωνίσθηκαν με υγιείς και ισότιμες συνθήκες επέτυχαν κατά μέσο όρο εκπτώσεις της τάξης του **61,7%**, σε ανάλογους διαγωνισμούς εξοικονόμησης ενέργειας μέσω εγκατάστασης φωτιστικών σωμάτων τύπου LED και την προμήθεια λαμπτήρων τύπου LED:

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	Ποσοστό % εκπτώσης	Ποσό Σύμβασης
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	56,18%	1.847.451,20 €
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	61,32%	154.349,06 €
ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	50,00%	714.440,00 €
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	67,00%	402.600,00 €
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	61,13%	388.699,76 €
ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	70,05%	80.715,47 €
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	58,00%	83.999,94 €
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΡΟΔΟΥ	61,18%	2.513.672,64 €
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	68,80%	1.809.600,00 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	63,00%	74.000,00 €

Ενώ όταν οι διαγωνισμοί περιέχουν άκρως περιοριστικούς όρους ο μέσος όρος έκπτωσης ανέρχεται σε **μόλις 10%**.

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	Ποσοστό % εκπτώσης	Ποσό Σύμβασης
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	13,00%	3.352.488,00 €
ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ		
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	9%	3.305.873,48 €
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	8%	3.330.959,18 €
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Ν.ΑΙΓΑΙΟΥ		
ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ		

Αυτή η διαφοροποίηση προκύπτει από την ενσωμάτωση ή μη περιοριστικών όρων στις διακηρύξεις αφού:

- όπου οι διαγωνισμοί γίνονται υπό το σαφώς καθορισμένο πλαίσιο των διαγωνιστικών διαδικασιών των δημοσίων έργων κατά μέσο όρο **η συμμετοχή ανέρχεται σε 17,3 προσφορές**, εκ των οποίων κρίνονται ως **μη παραδεκτές μόλις οι 3** εξ αυτών, δηλαδή, φθάνουν **στο στάδιο εξέτασης των οικονομικών προσφορών οι 14,3**

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	Σύνολο με ΦΠΑ	Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Απορριφθέντες	Παρέμειναν
ΔΗΜΟΣ ΒΑΡΗΣ-ΒΟΥΛΑΣ-ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ	4.216.000,00 €	8/7/2015	9	3	6
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	399.041,00 €	7/7/2016			
ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	1.428.880,00 €	6/4/2017	23	16	7
ΔΗΜΟΣ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ	1.220.000,00 €	10/4/2017	21	0	21
ΔΗΜΟΣ ΚΑΛΑΜΑΡΙΑΣ	999.999,39 €	13/11/2017	14	5	9
ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	217.338,71 €	14/4/2017	29	3	26
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΟΥ	199.999,85 €	1/12/2017	12	0	12
ΕΠΕΚΤΑΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΡΟΔΟΥ	6.475.200,00 €	20/6/2017	16	0	16
ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	5.800.000,00 €	21/6/2016	24	0	24
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	200.000,00 €	19/9/2017	8	0	8

- ενώ στην περίπτωση εισαγωγής άκρως περιοριστικών διατάξεων απαγορεύεται ουσιαστικά η συμμετοχή στους διαγωνισμούς, αφού κατά μέσο όρο **μετέχουν 3,5 προσφορές** ανά διαγωνισμό **ενώ τελικά οι 2,5 εξ αυτών απορρίπτονται** κατά την αναλυτική εξέταση των υποβληθέντων στοιχείων, με αποτέλεσμα σε όλες τις περιπτώσεις των διακηρύξεων προμηθειών **να απομένει μόλις μία παραδεκτή προσφορά !**

ΑΝΑΘΕΤΟΥΣΑ ΑΡΧΗ	Σύνολο με ΦΠΑ	Ημερομηνία	Συμμετέχοντες	Απορριφθέντες	Παρέμειναν
ΔΗΜΟΣ ΜΑΛΕΒΙΖΙΟΥ	3.866.134,00 €	28/4/2015	2	1	1
ΔΗΜΟΣ ΘΑΣΟΥ	1.394.553,60 €	29/12/2017			
ΔΗΜΟΣ ΘΕΡΜΑΪΚΟΥ	3.632.828,00 €	28/9/2017	4	3	1
ΔΗΜΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ	3.620.607,80 €	18/10/2017	5	4	1
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ Ν.ΑΙΓΑΙΟΥ	4.535.638,52 €	19/12/2017			
ΔΗΜΟΣ ΣΟΦΑΔΩΝ	1.438.052,80 €	29/12/2017			

Αυτά τα στοιχεία έχουν ήδη σταλεί στις αρμόδιες εγχώριες αρχές με την (γ) σχετική επιστολή του ΣΑΤΕ.

6. Κατόπιν αυτών σας καλούμε να επαναπροκηρύξετε άμεσα τον διαγωνισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα παραδείγματα καλής πρακτικής άλλων αναθετουσών αρχών δηλ. απαλείφοντας τους "φωτογραφικούς" όρους περί δέκα (10) έργων, ενός (1) τουλάχιστον έργου ανά κάθε έτος της τελευταίας τριετίας, χώρους αποθήκευσης καθώς και να επιτρέψετε την επίκληση δάνειας εμπειρίας, δηλαδή, όλα όσα επικαλέστηκε η απόφαση του Ελεγκτικού Συνεδρίου για να σταματήσει την διαδικασία του διαγωνισμού.

Εφόσον αυτό συμβεί και δημοπρατηθεί με καθαρά και διαφανή κριτήρια ο διαγωνισμός θα κατατεθούν πολλαπλάσιες εκπτώσεις του 8% που "επιτεύχθηκε" κατά την τρέχουσα διαδικασία, από Μέλη του ΣΑΤΕ εργοληπτικές επιχειρήσεις που ενώ έχουν επαρκή εμπειρία σε πληθώρα έργων και σε έργα φωτισμού, αδυνατούσαν να συμμετέχουν στην τρέχουσα διαδικασία, επ' ωφελεία των δημοτών σας.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΑΘΟΥΣΑΚΗΣ

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ